

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY SOKOLNIKI
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1
98-420 Sokolniki

Pani Barbara Wydmuch

Kierownik GOPS

w Sokolnikach

RA.0008.1.2014

Zgodnie z § 30 ust.3 i § 38 ust.2 Regulaminu Pracy Rady Gminy Sokolniki stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XX/138/09 Rady Gminy Sokolniki z dnia 4 czerwca 2009 r. (Dz.Urz.Woj. Łódzkiego z 2009 r. Nr 243, poz.2208, Nr 243, poz.2211, z 2010 r. Nr 278, poz.2296) przekazuję w załączeniu odpisy uchwał podjętych na XXIX Sesji Rady Gminy Sokolniki w dniu 30 grudnia 2013 roku:

- 1) Nr XXIX/184/2013 Rady Gminy Sokolniki w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 2) Nr XXIX/185/2013 Rady Gminy Sokolniki w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014-2020”.

celem realizacji zapisów z nich wynikających.

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a

Załączniki: 2 egz. odpisów uchwał

PRZEWODNICZĄCY RADY
Grzegorz Misiek

UCHWAŁA Nr XXIX/185/2013

RADY GMINY SOKOLNIKI

z dnia 30 grudnia 2013 roku

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014 – 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r Nr 594, ze zmianami: Nr 645 i Nr 1318) oraz zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r Nr 182 ze zmianami: Nr 509) Rada Gminy Sokolniki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014 – 2020” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Grzegorz Misiek

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SOKOLNIKI NA LATA 2014-2020

Sokolniki 2013

A handwritten signature in blue ink, located in the bottom right corner of the page.

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. Podstawy prawne	6
II. Charakterystyka Gminy Sokolniki	8
2.1 Położenie i obszar gminy	8
2.2 Rys historyczny	13
2.3 Pomoc społeczna	13
2.4 Demografia.....	18
2.5 Edukacja	20
2.6 Kultura, sport i rekreacja	21
2.7 Organizacje społeczne	23
2.8 Ochrona zdrowia	24
2.9 Uzależnienia	24
2.10 Niepełnosprawność	25
2.11 Rynek pracy, bezrobocie.....	27
III. Analiza SWOT problemów społecznych	31
IV. Wizja, Misja i cele Strategii	33
4.1 Wizja, misja Strategii	33
4.2 Cele strategiczne i cele operacyjne Strategii.....	34
V. Ramy finansowe strategii	42
VI. Wdrażanie i monitorowanie strategii	43

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy negatywnie ocenianych zjawisk występujących w obrębie społeczności lokalnej. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków życia i zaspokojenia potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem grup i osób marginalizowanych, wykluczonych społecznie.

Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno-społecznych polityka społeczna w Polsce ulega przekształceniu – od modelu typowo opiekuńczego, z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym, do modelu pośredniego, wzmacniającego indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los. W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie lat jest nauka niezbędnych umiejętności radzenia sobie z problemami. Ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji polityki społecznej.

Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Zmienność uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania polityką społeczną. Istotą jej jest dochodzenie do porozumienia społecznego przy minimalizowaniu sytuacji konfliktowych. Jest to zatem formuła kształtowania strategii elastycznej, otwartej i dynamicznej wobec przyszłości.

Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie.

Jako element żywy strategia podlegać będzie ciągłym zmianom, ponieważ pojawiać się będą

nowe, ważne cele, a część straci aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie wskaźnikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych do zmiany społecznej, w którym to procesie współdziałać będą instytucje i organizacje zarówno administracji samorządowej, rządowej i organizacje pożytku publicznego zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integrację społeczną.

Celem polityki społecznej jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych. Szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny, której funkcje i struktura współcześnie ulegają zmianie, jednak pozostaje ona podstawową komórką społeczną.

Rodzina nadal zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które mogą uczynić ją dysfunkcyjną. Główne problemy zagrażające rodzinom to między innymi ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, alkoholizm, przestępczość. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów.

Za niezbędne należy uznać wsparcie rodzin i jednostek w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, aby mogły czynnie uczestniczyć w rozwoju zarówno gospodarczym jak i społecznym gminy. Współczesny rozwój gospodarczy trudno wyobrazić sobie bez udziału ekonomii społecznej. Priorytetowym kierunkiem ekonomii społecznej jest działanie na rzecz ludzi, ale w powiązaniu z celami gospodarczymi. Istotnym jej elementem jest odbudowywanie wiary we własne możliwości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niejednokrotnie oznacza to powrót na rynek pracy, co może stanowić najskuteczniejszy sposób zapobiegania biedzie.

W interesie społecznym i ekonomicznym gminy jest zatem tworzenie dogodnych warunków do funkcjonowania istniejących i powstawania nowych podmiotów w obszarze ekonomii społecznej.

Celem Strategii jest nie tylko zasygnalizowanie najważniejszych problemów społecznych gminy, ale też wyznaczenie celów, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja kierunków polityki społecznej, którą wyznacza Strategia powinna odbywać się zgodnie z zasadą partnerstwa kobiet i mężczyzn w życiu społecznym oraz w atmosferze działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji płci i przełamywania stereotypów związanych z płcią.

Do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki powołano Zarządzeniem Nr 63/2013 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 15 listopada 2013 roku Zespół w składzie:

1. Pani Barbara Wydmuch, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach – przewodnicząca

Zespołu

2. Pani Mariola Jaroch-Cygan, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach oraz Zespół Interdyscyplinarny – członek Zespołu
3. Pani Anna Rybczyńska, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach – członek Zespołu;
4. Pani Sylwia Kowalczyk, Komisja Oświaty Kultury i Zdrowia Rady Gminy Sokolniki - członek Zespołu;
5. Pani Zofia Siwik, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Turystyki w Sokolnikach - członek Zespołu;
6. Pani Aneta Możdżanowska, Biblioteka Publiczna Gminy Sokolniki - członek Zespołu;
7. Pani Aneta Miłoch, Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach - członek Zespołu;
8. Pani Agnieszka Włodarczyk, Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Wieruszowie - członek Zespołu;
9. Pan Stanisław Lenart, Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie - członek Zespołu;
10. asp.szt. Waldemar Leszczyński, Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie - członek Zespołu;
11. Pani Renata Świeściak, Urząd Gminy w Sokolnikach - członek Zespołu.

Zespół spotkał się dwukrotnie w dniach 22 listopada 2013 roku oraz w dniu 5 grudnia 2013 roku. Członkowie Zespołu poddali analizie merytoryczne informacje niezbędne do utworzenia projektu dokumentu strategicznego. W oparciu o pozyskane dane od poszczególnych instytucji utworzono projekt strategii.

Kierownictwo GOPS postanowiło podjąć się opracowania niniejszego dokumentu ze względu na następujące fakty:

1. Obowiązująca Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, utworzona w roku 2008 – obejmowała ramy czasowe do roku 2013.
2. Dostrzeżone zostały (na bazie dotychczasowych doświadczeń) ogólne korzyści płynące ze stosowania idei myślenia strategicznego w kontekście rozwoju lokalnego,
3. Występuje szereg regulacji prawnych nakłaniających GOPS do prowadzenia działań interwencyjnych. Wśród nich można wymienić reprezentujące prawo międzynarodowe (np. Zrewidowana Europejska Karta Społeczna, Europejska Konwencja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka, Karta Praw Rodziny) oraz prawo krajowe (np. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej czy Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Kolejne akty prawa przywołano w dalszej części dokumentu.
4. Okoliczność przystąpienia Polski w struktury Unii Europejskiej wiąże się z koniecznością przestrzegania zasad unijnej polityki strukturalnej (np. zasada programowania), m.in. w

przypadku korzystania z wsparcia funduszy unijnych (np. PO KL).

I. Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki jest dokumentem opartym na założeniach art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r Nr 182 z późniejszymi zmianami).

Istotny wpływ na budowę niniejszej strategii miały wpływ następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 Nr 1356 z późniejszymi zmianami)
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 Nr 594 z późniejszymi zmianami),
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. Z 2004r Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami)
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2011 Nr 231 poz. 1375 z późniejszymi zmianami)
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r Nr 127, poz. 721 z późniejszymi zmianami)
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2010 Nr 234 poz. 1536 z późniejszymi zmianami)
7. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 Nr 43, poz. 225 z późniejszymi zmianami).
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 Nr 139, poz. 992 z późniejszymi zmianami)
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 Nr 674 z późniejszymi zmianami)
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 164 poz.1027 z późniejszymi zmianami).
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r Nr 180 poz.1493 z późniejszymi zmianami)
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012r Nr 124 z późniejszymi zmianami)

13. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2012r Nr 1228 z późniejszymi zmianami)
14. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2011r Nr 45 poz. 235)
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2013r Nr 135 z późniejszymi zmianami)
16. Uchwały Rady Gminy Sokolniki merytorycznie zawierające treści wynikające z w/w ustaw.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokolniki na lata 2014 – 2020 wpisuje się także i odnosi do kanonu dokumentów polityki społecznej w wymiarze europejskim, krajowym i wojewódzkim.

W 2000 roku kraje Unii Europejskiej przyjęły do realizacji Strategię Lizbońską, której celem jest uczynienie z Unii Europejskiej obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia i spójności społecznej oraz poszanowaniu środowiska naturalnego. Europejska Polityka Społeczna zakłada, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym punktem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. Dynamicznie rozwijająca się gospodarka ma zatem wspierać spójność społeczną, rozumianą jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania dysproporcji występujących między nimi.

Europejską politykę społeczną charakteryzują między innymi wzrost znaczenia samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego, kierującego się zasadą pomocniczości, podnoszenia roli wolontariatu, edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego. Wzrost sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego, zakłada przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych, działania aktywizujące społeczności lokalne. Polityka ta przyjmuje ponadto następujące założenia:

- odpowiedzialność państwa za jakość i poziom życia wszystkich obywateli wyrażającą się między innymi w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu,
- oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych,
- wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne,
- uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych

czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych,

- uwzględnienie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa czy zmiany wzorców życia rodzinnego.

Głównym narzędziem finansowanym Unii Europejskiej wspierającym zatrudnienie w państwach członkowskich oraz promującym spójność gospodarczą i społeczną jest Europejski Fundusz Społeczny. Wydatki EFS wynoszą około 10% całkowitego budżetu UE. EFS jest jednym z funduszy strukturalnych UE, których celem jest zwiększenie spójności społecznej oraz dobrobytu we wszystkich regionach Unii. 28 września 2007 roku Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Kapitał Ludzki, który jest jednym z programów służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Przyjęcie Programu stanowi potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu oraz umożliwia wykorzystanie środków EFS w Polsce w latach 2007 – 2013. Podstawowym programem polityki społecznej finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu społecznego realizowanym w Polsce w latach 2007 – 2013 jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa. W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz promocją zasobów pracy.

Perspektywa finansowa 2014 – 2020 ogniskować się będzie w istotnej części na walce z ubóstwem. Blisko 20% alokacji Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczone będzie na politykę związaną z promocją integracji społecznej.

II. Charakterystyka Gminy Sokolniki

2.1 Położenie i obszar gminy

Z dniem 1 stycznia 1999 roku na mocy ustawy o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603 z późniejszymi zmianami)

utworzono województwa, w tym województwo łódzkie oraz ustalono wykazy gmin, które wchodziły w skład poszczególnych województw. Na mocy w/w ustawy Gmina Sokolniki administracyjnie usytuowana jest w powiecie wieruszowskim, będącym jednym z 24 powiatów województwa łódzkiego.

Gmina Sokolniki położona w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego. Jest jedną z 7 gmin o typowo rolniczym charakterze wchodzących w skład Powiatu Wieruszowskiego. Gmina Sokolniki zajmuje powierzchnię 8001 ha¹, co stanowi ok. 14 % powierzchni Powiatu Wieruszowskiego (577 km²). Gmina Sokolniki leży na przecięciu dwóch głównych traktów dróg krajowych: nr 8, łączącej Warszawę z Wrocławiem oraz nr 14, prowadzącej do Łodzi.

Struktura funkcjonalno – przestrzenna gminy ujęta w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sokolniki” wskazuje, że podstawowymi elementami wyznaczającymi tożsamość obszaru gminy są:

- ważny węzeł komunikacji kołowej o znaczeniu krajowym,
- znaczny odsetek terenów zmeliorowanych
- występowanie dużych, kompleksów gleb o wysokiej bonitacji,
- horyzontalne (wschód - zachód) ukształtowanie głównych elementów sieci osadniczej,
- całkowicie wylesiony centralny fragment gminy,
- zaleganie perspektywicznych złóż surowców naturalnych (węgiel brunatny) w centralnym fragmencie gminy na obszarach znacznie zainwestowanych,
- niski odsetek terenów leśnych.

Według stanu na 01.01.2012 r., w strukturze własności gruntów Gminy Sokolniki przeważa własność prywatna - do osób fizycznych należy ponad sześćdziesiąt procent powierzchni gminy, z czego 57,4 % areалу stanowią indywidualne gospodarstwa rolne. Drugim największym właścicielem gruntów jest Skarb Państwa posiadający 31,7 % powierzchni gminy, z czego do Lasów Państwowych należy 28,7 % gruntów gminy. W 2012 r. gmina posiadała 42 ha, czyli zaledwie 0,5% powierzchni gruntów.

1 Wg danych Banku Danych Lokalnych www.stat.gov.pl

Rysunek 1. Położenie Gminy Sokolniki na tle mapy Polski

Źródło: <http://mapa.targeo.pl>

Rysunek 2. Położenie Gminy Sokolniki w Powiecie Wieruszowskim

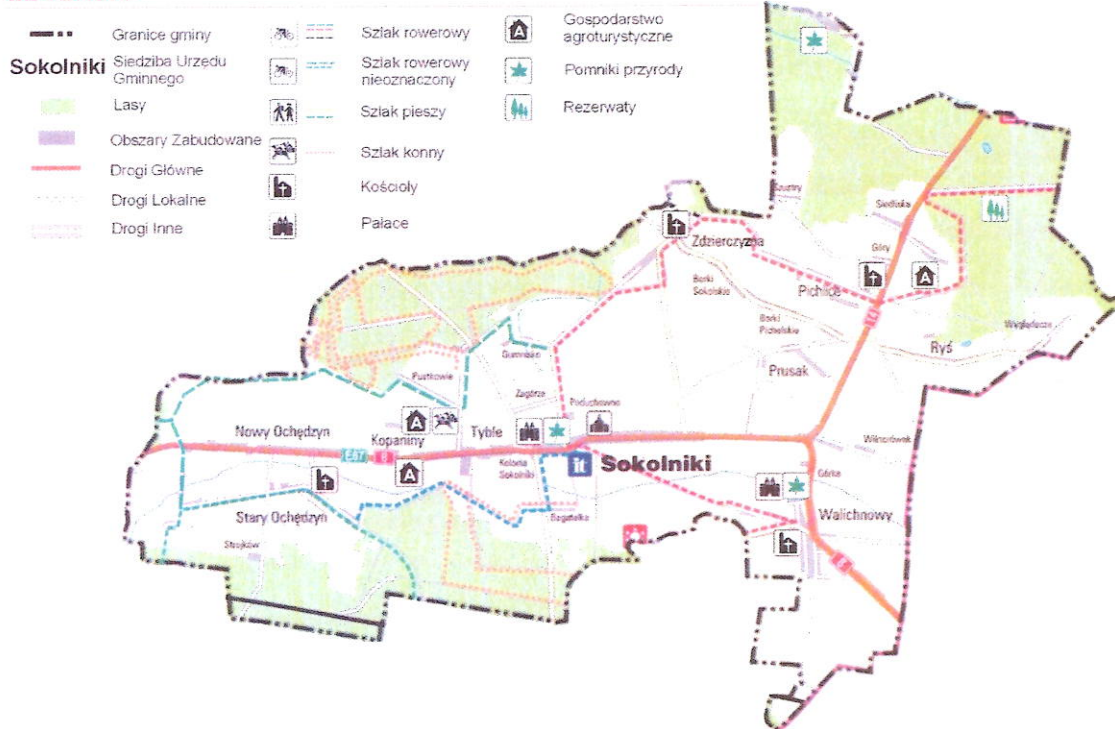

Źródło: <http://www.powiat-wieruszowski.pl>

Gmina Sokolniki sąsiaduje z następującymi gminami Powiatu Wieruszowskiego: Lututów, Galewice, Czastary, Wieruszów oraz z gminą Biała, znajdującą się w Powiecie Wieluńskim. W skład Gminy wchodzi 13 sołectw, które skupiają 23 miejscowości.

Rysunek 3. Mapa Gminy Sokolniki.

LEGENDA

Źródło: <http://www.sokolniki.pl>

Instytucje, które odgrywają znaczną rolę w prowadzeniu działalności oraz są istotne dla właściwego funkcjonowania mieszkańców umiejscowione są w największej miejscowości gminy – w Sokolnikach.

W centrum miejscowości znajduje się budynek Urzędu Gminy, w którym swoją siedzibę mają także Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie z oddziałem w Sokolnikach, a także dyżury pełnią: dzielnicowy z Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie, zespół wyjazdowy pogotowia ratunkowego Szpitala Powiatowego w Wieruszowie. Na terenie Urzędu Gminy siedziby mają także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach, Gminna Spółka Wodna w Sokolnikach oraz Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach oddział w Sokolnikach.

W sąsiedztwie urzędu znajdują się budynki postawionej obecnie w stan upadłości Spółdzielni Mleczarskiej OSMLECZ w Sokolnikach. W biurowcu dawnej spółdzielni mieści się placówka Urzędu Poczтового.

Po przeciwnej stronie drogi umiejscowiony jest Kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Sokolnikach. Życie kulturalne mieszkańców Sokolnik skupione jest wokół najważniejszego obiektu, jakim jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki, położonego na terenie zabytkowego parku. W tym samym budynku swoją siedzibę ma Biblioteka Publiczna Gminy

Sokolniki. W niedalekim sąsiedztwie parku znajduje się kompleks budynków oświatowych: szkoła podstawowa wraz z gimnazjum i salami gimnastycznymi, a także budynek przedszkola samorządowego a także zabytkowy pałac, będący obecnie prywatną własnością. W centralnej części miejscowości umieszczone są również placówki handlowe i usługowe.

2.2 Rys historyczny

Pierwsza wzmianka o miejscowości Sokolniki pochodzi z 1380 roku, jednak samo powstanie osady nastąpiło w X-XI wieku. Sokolniki były w średniowieczu monarszą wsią służebną, której ludność świadczyła usługi na rzecz kasztelańskiego grodu w Rudzie. Na mocy nadanego przez Augusta II przywileju Sokolniki w 1726 r. otrzymały prawa miejskie. Miasteczko to, na cześć króla, noszącego w Saksonii imię Fryderyk, nazwane zostało Frydrychsztatem.

W 1774 roku starostwo sokolnickie wraz z miastem Frydrychsztat wykupił Łukasz Bniński, sędzia ziemski poznański i kawaler orderu św. Stanisława. W 1775 roku sprowadził do Sokolnik architekta Fryderyka Naxa. To według jego projektu zbudowano - stojący do dziś - pałac w stylu saskiego rokoka. Budowę pałacu ukończono w 1776 roku. Bardzo efektownie prezentowała się owalna sala balowa i ozdobna klatka schodowa. W tym samym czasie założono park o układzie geometrycznym, uzupełniając drzewostan o lipy, klony i wiązy, które dziś wyrosły już na pomnikowe okazy.

Pod koniec XVIII wieku nastąpił upadek miasta. Odtąd aż do odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 roku, Sokolniki były wsią w zaborze rosyjskim. Nie udało się ustalić, kiedy Sokolniki utraciły prawa miejskie, musiało to jednak nastąpić już pod koniec XVIII w. Od początków XIX stulecia miejscowość występuje bowiem jako wieś.

Sokolniki od 1720 roku posiadają swój herb, o czym świadczą dokumenty odkryte w 1965 r. w bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Herb Sokolnik uległ modyfikacji i został przyjęty 30 listopada 2004 roku Uchwałą Rady Gminy Nr XIV/74/2004.

2.3 Pomoc społeczna

Opieka społeczna w Gminie Sokolniki prowadzona jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Sokolnikach, który zgodnie ze Statutem Gminy Sokolniki, jest jej jednostką. Zajmuje się on przede wszystkim organizacją pomocy społecznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwiając im przezwyciężenie trudności i pomagając w rozwiązywaniu problemów społecznych.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokolnikach zatrudnionych jest w 2013 roku osiem osób na następujących stanowiskach:

- kierownik – 1 etat
- zastępca kierownika/pracownik socjalny – 1 etat
- główny księgowy – porozumienie z Urzędem Gminy w Sokolnikach
- pracownik socjalny – 1 etat
- pracownik socjalny – 1 etat
- opiekun – 1 etat
- opiekun – 1 etat
- asystent rodziny – umowa cywilnoprawna.

Ośrodek zajmuje się przede wszystkim organizacją pomocy społecznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwiając im przezwyciężenie trudności i pomagając w rozwiązaniu problemów społecznych.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy w latach 2009-2012

	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			
		2009	2010	2011	2012
1.	Ubóstwo	116	125	126	123
2.	Sieroctwo	0	0	0	0
3.	Bezdomność	0	0	1	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	26	28	29
4a)	<i>w tym wielodzietność</i>	17	16	13	15
5.	Bezrobocie	55	65	68	70
6.	Niepełnosprawność	22	19	23	20
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	31	24	25	30
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	40	32	41	45
8a)	<i>w tym rodziny niepełne</i>	16	11	16	14
8b)	<i>rodziny wielodzietne</i>	19	18	19	19
9.	Przemoc w rodzinie	0	1	1	0
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
11.	Alkoholizm	11	12	13	12
12.	Narkomania	0	0	0	0

13.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	1	5
14.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
16.	Zdarzenie losowe	3	2	0	1
17.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
18.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach

Analizując powyższe zestawienie można zauważyć na znaczną liczbę rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwałej lub ciężkiej choroby. W każdej gminie o profilu rolniczym w tym również w Sokolnikach największym problemem jest ukryte bezrobocie, które najprawdopodobniej kształtuje się na dużo większym poziomie niż bezrobocie zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie.

W ciągu ostatnich kilku lat obserwowany jest wzrost liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną, co spowodowane jest w znacznej mierze ubóstwem oraz bezrobociem. Najważniejszą przyczyną, dla której udzielana jest pomoc rodzinom zamieszkującym w Gminie Sokolniki, jest ubóstwo, rozumiane jako osiąganie relatywnie niskich dochodów na członka rodziny w gospodarstwie domowym. Wskaźnik ten sięga oscyluje wokół 40% ilości rodzin, jakim udzielono pomocy społecznej. Drugą co do ważności przyczyną jest bezrobocie. Z tego powodu pomoc przyznano około 20% rodzin.

Tabela 2. Pomoc państwa w zakresie dożywiania

	2009	2010	2011	2012
Osoby korzystające z dożywiania:	193	189	160	155
w tym: dzieci do 7 r. ż	46	45	54	45
Uczniowi do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	138	125	111	112
pozostałe osoby	19	25	3	3

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach

W ciągu ostatnich kilku lat obserwowany jest wzrost liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną, co spowodowane jest w znacznej mierze ubóstwem, bezrobociem oraz z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Natomiast obserwowane jest zmniejszenie liczby dzieci korzystających z dożywiania, co związane jest z malejącą liczbą dzieci uczęszczających do placówek szkolnych.

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizuje Urząd Gminy w Sokolnikach. Urząd Gminy w Sokolnikach zatrudnia do realizacji w/w zadań 1 osobę w wymiarze 1 etatu.

Tabela 3. Analiza świadczeń rodzinnych w Gminie Sokolniki

Wyszczególnienie świadczeń	2010 Liczba osób	2011 Liczba osób	2012 Liczba osób
Zasiłek rodzinny	647	548	554
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	42	29	26
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	25	30	11
Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	29	19	22
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	11	12	12
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	387	397	388
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	129	90	123
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	105	82	76
Zasiłek pielęgnacyjny	79	70	73
Świadczenie pielęgnacyjne	6	10	17
Jednorazowa zapomoga z tytułu	52	47	54

urodzenia się dziecka			
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	20	30	31

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Projekt systemowy „Aktywna integracja w Gminie Sokolniki”

Brak pracy dla większości bezrobotnych, którzy są podopiecznymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest doświadczeniem destrukcyjnym, powodującym bierność, niską samoocenę i brak wiary we własne możliwości. Wyżej wymienione czynniki determinują złą sytuację finansową i powodują uzależnienie od pomocy społecznej. Wyżej opisywane bariery wskazują na konieczność objęcia tych osób kompleksowym systemem wsparcia, dlatego też w roku 2008 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach rozpoczął realizację projektu systemowego „Aktywna integracja w Gminie Sokolniki” w ramach Działania 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji oraz Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Realizując projekt tutejszy Ośrodek podejmuje zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie stosując instrumenty aktywnej integracji, mające na celu przywrócenie osób wykluczonych na rynek pracy oraz ich integrację ze społeczeństwem. Udział w projekcie „Aktywna integracja w Gminie Sokolniki” mobilizuje do zmiany stylu życia, usamodzielnienie i przygotowanie do wejścia na rynek pracy, a nade wszystko inwestowanie w rozwój zasobów ludzkich, co jest głównym czynnikiem rozwoju całego kraju

Tabela 4. Realizacja projektu „Aktywna integracja w Gminie Sokolniki”

Rok	Liczba osób	Rodzaj szkoleń zawodowych	Rodzaj warsztatów/ badania	Całkowity koszt projektu	Środki własne
2008	5	-opiekunka środowiskowa - obsługa kas fiskalnych i techniki sprzedaży	- indywidualne poradnictwo zawodowe - warsztaty aktywizacyjne	61 305,06	6 885,40
2009	7	- kucharz-kelner - aranżacja terenów zielonych	- warsztat aktywizacyjny - warsztat stylizacji i wizażu - warsztat doradztwa zawodowego	106 648,29	11 574,36

2010	5	- tapicer meblowy - kurs komputerowy - obsługa kas fiskalnych	- warsztat doradztwa zawodowego - warsztaty aktywizacyjne - warsztaty aktywizacyjne - warsztat stylizacji i wizażu	93 604,71	9 984,20
2011	8	- tapicer meblowy - handlowiec - kasa fiskalna	- warsztaty kompetencji psychospołecznych - indywidualne poradnictwo psychologiczne - warsztat doradztwa zawodowego - indywidualny warsztat doradztwa zawodowego - grupowa terapia psychologiczna	126 764,94	13 615,74
2012	9	- kurs komputerowy - obsługa wózków widłowych - handlowiec z obsługą kas fiskalnych	- warsztat kompetencji psychospołecznych - indywidualne poradnictwo psychologiczne - warsztat doradztwa zawodowego - indywidualne poradnictwo zawodowe	180 834,19	14 274,00

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach

2.4 Demografia

Liczba ludności Gminy Sokolniki według danych otrzymanych z Urzędu Stanu Cywilnego w Sokolnikach na dzień 31.12.2012 r. wynosiła 4930 osób.

Tabela 5. Struktura ludności w Gminie Sokolniki

	Stan na 31 grudnia											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ludność w tym:	4987	4952	4975	4983	4967	4974	4982	4952	4960	4935	4926	4930
kobiety	2520	2507	2523	2527	2527	2511	2510	2487	2505	2490	2487	2484
mężczyźni	2467	2445	2452	2456	2440	2463	2465	2465	2455	2445	2439	2446

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

W Gminie Sokolniki największe skupiska ludności znajdują się w miejscowościach Sokolniki, Walichnowy oraz Stary Ochędzyn i Nowy Ochędzyn.

Tabela 6. Struktura ekonomiczna ludności (stan na 31 grudnia 2011 roku)

	Wiek		
	Przedprodukcyjny (0-17 lat)	Produkcyjny (18-60)	Poprodukcyjny (pow. 61)
Ludność w tym:	993	3026	907
kobiety	480	1461	546
mężczyźni	513	1565	361

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Tabela 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Sokolniki

Wyszczególnienie	Rok			
	2007	2008	2009	2010
Urodzenia	55	48	56	47
Zgony	58	67	59	59
Przyrost naturalny	-3	-19	-3	-12
Napływ ludności	111	62	76	65
Odływ ludności	92	72	70	78
Saldo migracji	19	-10	6	-13

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Przemiany demograficzne w ciągu ostatnich czterech lat charakteryzowały się wahaniami liczby urodzeń. W roku 2007 i 2009 odnotowano niewielki wzrost liczby urodzeń, podczas gdy lata 2008 i 2010 charakteryzują się spadkiem urodzeń. Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, że Gmina Sokolniki odnotowuje ciągły ujemny przyrost naturalny: przeważa ilość zgonów nad urodzeniami. Bilans ludności gminy pozostaje pod silnym wpływem procesów migracyjnych, co związane jest ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz otwarciem rynków pracy dla nowych krajów członkowskich. Zwiększyła się liczba wyjeżdżających z kraju, także na pobyt stały. Otwieranie rynków pracy dla Polaków przez kolejne kraje UE - w latach 2006 – 2008 powodowały, że rosła skala wyjazdów z deklaracją na pobyt stały za granicą (także tych, którzy dotychczas przebywali za granicą czasowo).

Sytuacja życiowa mieszkańców gminy zbiega się z sytuacją mieszkańców całego powiatu wieruszowskiego, gdzie według danych statystycznych średnie wynagrodzenie wynosi 70% przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do średniej krajowej. Biorąc pod uwagę ostatnie lata

obserwujemy ciągły spadek wysokości tego wskaźnika. W porównaniu do średniej w województwie łódzkim, gdzie wyraźnie wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia wzrasta, stwierdzić możemy pogarszanie się sytuacji życiowej mieszkańców powiatu, w tym jednocześnie Gminy Sokolniki.

Tabela 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Województwie Łódzkim i w Powiecie Wieruszowskim

Jednostka terytorialna	ogółem			przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	zł	zł	zł	%	%	%
ŁÓDZKIE	2884,60	3066,02	3245,97	87,0	89,3	89,5
Powiat wieruszowski	2361,88	2460,96	2538,28	71,2	71,6	70,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na sytuację życiową mieszkańców wpływ mają nie tylko osiągane dochody, ale także inne czynniki, jak chociażby powierzchnia użytkowa mieszkań. Większość mieszkań (27,8%²) posiada powierzchnię użytkową o wielkości powyżej 120 m², a liczba izb w mieszkaniach wynosi powyżej 5 izb.

2.5 Edukacja

Samorząd Gminy Sokolniki jest organem prowadzącym dla placówek oświatowych na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i przedszkolnym. Edukacja, jako zadanie własne samorządu jest w wielu wymiarach traktowana priorytetowo zarówno, jeśli chodzi o infrastrukturę, jak i zaplecze kadrowe oraz wyposażenie. Szkoły pełnią funkcje edukacyjne i wychowawcze, zajmując się jednocześnie upowszechnianiem kultury w oparciu o posiadane zasoby.

Gmina Sokolniki posiada rozbudowaną sieć jednostek oświatowych. Dzieci i młodzież kształcą się w pięciu następujących Zespołach Szkół:

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach, obejmujący: gimnazjum, oddział specjalny gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole.
- Zespół Szkół w Walichnowach, w skład którego wchodzi: gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole.
- Zespół Szkół w Starym Ochędzynie: szkoła podstawowa i przedszkole.
- Zespół Szkół w Pichlicach: szkoła podstawowa i przedszkole.

² Źródło: Bank Danych Lokalnych

- Zespół Szkół w Tyblach: szkoła podstawowa.

Obsługę finansową wszystkich w/w placówek prowadzi Dyrektor Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach, który na mocy porozumienia z dyrektorami pozostałych jednostek zatrudnia dwóch głównych księgowych i pracownika ds. plac w celu realizacji tych zadań, oraz pracownika BHP. Nadzór nad finansami jednostek oświatowych sprawuje skarbnik gminy.

W roku szkolnym 2011/2012 do placówek oświatowych uczęszcza w sumie 636 uczniów, z czego w gimnazjach jest 185 uczniów, w szkołach podstawowych: 305, a do przedszkoli uczęszcza 146 dzieci. Zgodnie z organizacją roku szkolnego 2011/2012 w placówkach oświatowych funkcjonują łącznie 43 oddziały, w których zatrudniono 70,23 etatów pedagogicznych i 26,85 etatów obsługi. Szkoły wyposażone są w nowoczesne pracownie komputerowe, biblioteki i świetlice.

Dużym atutem w promowaniu edukacji w naszej gminie jest szeroko rozumiana edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie osób niepełnosprawnych na poziomie szkoły podstawowej odbywa się w Zespole Szkół w Tyblach, jedynej placówce w Gminie Sokolniki oraz w Powiecie Wieruszowskim, które ma tak bogate zaplecze terapeutyczne i edukacyjne.

Nauczyciele i terapeuci wykorzystują nowoczesne metody pracy z dziećmi i młodzieżą Zespołu Szkół w Tyblach. Placówka edukacyjna kształci dzieci z niepełnosprawnością intelektualną oraz fizyczną. Zespół Szkół w Tyblach wspiera także rodziców w rozwiązywaniu ich problemów wychowawczych. Przy Zespole Szkół w Tyblach funkcjonuje także Oddział Specjalny Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Sokolnikach, w którym edukację pobiera młodzież niepełnosprawna.

2.6 Kultura, sport i rekreacja

Na terenie Gminy Sokolniki działa Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki z siedzibą w Sokolnikach, który realizuje działania związane z upowszechnianiem kultury na wielu jej płaszczyznach.

Ważnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są organizowane na jej terenie imprezy o charakterze rekreacyjnym, kulturalnym, sportowym, z których najważniejszy jest organizowany latem „Festyn Gminny”. Cieszy się zainteresowaniem znacznej części mieszkańców gminy oraz okolicznych miejscowości. W domu kultury organizowane są konkursy recytatorskie, przeglądy chórów, konkursy kolęd, święta okolicznościowe i rodzinne oraz majówki i zabawy na wolnym powietrzu.

W zależności od potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców zawiązywane są różnego rodzaju sekcje np. taneczna (dla grup starszych i młodszych), grupa aerobiku, warsztaty teatralne, cykliczne kółka zainteresowań i inne.

W ramach wspierania młodych talentów oraz oferowaniem młodzieży ciekawych form spędzania wolnego czasu od stycznia 2010 r. została powołana do życia Grupa Teatralna EKSTRAKT. Skupia ona młode, wrażliwe osoby, które chcą rozwijać swoje zainteresowania poprzez przygotowywanie sztuki teatralnej. Pomimo krótkiego stażu młodzież z Sokolnik skupiona w EKSTRAKCIE ma już na swoim koncie liczne sukcesy na arenie powiatowej, a także wojewódzkiej.

Jednym z nieformalnych organizacji wspieranych przez GOKSiT w poczynaniach jest Towarzystwo Aktywnych Kobiet. Celem działań Towarzystwa jest aktywizacja kobiet wieku średniego z terenu Gminy Sokolniki w różnych sferach życia.

Osoby starsze skupione wokół Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów mają możliwość cotygodniowego spotkania się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki.

Podtrzymywaniem tradycji i upowszechnianiem folkloru zajmuje się Zespół Folklorystyczny „Sokolniki”. Powstał on w 1977 roku z inicjatywy ówczesnej Dyrektorki Gminnego Ośrodka Kultury Pani Teresy Żbik przy współudziale Koła Gospodyń Wiejskich. Zespół występował na estradach województwa kaliskiego i sieradzkiego oraz w Warszawie na Torwarze. Biorąc udział w kolejnych edycjach Biesiad Folkloru Ziemi Kaliskiej, zespół zajmował czołowe miejsca i otrzymywał liczne nagrody i wyróżnienia.

Działalność sportową GOKSiT realizuje poprzez wspieranie drużyny piłki siatkowej SIATKARZ GOKSIT. Przy zaangażowaniu kilku amatorów piłki siatkowej wiosną 2011 roku udało się odbudować boisko do siatkówki plażowej w parku w Sokolnikach. Corocznie od 2010 roku organizowane są turnieje piłki siatkowej, które cieszą się zainteresowaniem nie tylko zawodników, ale także licznej widowni.

W filii GOKSiT w Ochędzynie funkcjonuje FIGLORAJ – sala zabaw ruchowo - sprawnościowych dla dzieci do lat 12, w której znajdują się m.in. baseny z piłeczkami, zjeżdżalnie, labirynty i tory przeszkód. Jest to jedyne w powiecie i najbliższej okolicy miejsce, gdzie dzieci mogą bezpiecznie spędzić czas. Średnio miesięcznie Figloraj odwiedzany jest przez około 300 osób. Obok Figloraju umiejscowione jest boisko wielofunkcyjne o nawierzchni z pianki poliuretanowej przeznaczone do gry w piłkę siatkową, koszykówkę oraz tenisa ziemnego.

Biblioteka Publiczna Gminy Sokolniki jest drugą instytucją kultury, dla której

organizatorem jest Gmina Sokolniki. Zaspokaja potrzeby czytelnicze społeczeństwa oraz zapewnia mieszkańcom dostęp do materiałów bibliotecznych, informacyjnych i kulturalnych. Zgromadzony księgozbiór biblioteki to prawie 9,3 tys. woluminów. Księgozbiór jest corocznie w miarę możliwości finansowych, uzupełniany o najnowsze wydawnictwa. Biblioteka wyposażona jest nie tylko w pozycje książkowe, ale także posiada zasób płyt CD i DVD, zawierający przydatne informacje w dziedzinie popularno-naukowej. Od połowy 2011 roku biblioteka rozpoczęła katalogowanie swoich zbiorów w programie bibliotecznym Sowa 2.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w pomieszczeniach biblioteki funkcjonuje także wyznaczone miejsce wyposażone w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. W ramach swojej działalności biblioteka prowadzi bezpłatne szkolenia e-learningowe między innymi z zakresu: informatyki, zarządzania zasobami ludzkimi, szkoleń zawodowych oraz przedmiotowych.

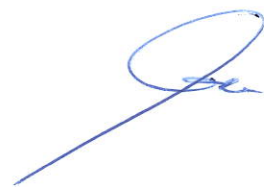
2.7 Organizacje społeczne

Z organizacji społecznych działających na terenie gminy, aktywnie funkcjonują przede wszystkim uczniowskie i ludowe kluby sportowe, skupione przede wszystkim przy zespołach szkół naszej gminy.

Wybitnymi osiągnięciami na arenie europejskiej i międzynarodowej szczytą się działacze klubów skupieni wokół dziedziny sportu zwanej radioorientacją sportową oraz biegiem na orientację. Radioorientacja sportowa jest amatorskim sportem "mapy i kompasu", jest to wyścig na czas, w którym zawodnicy używają mapy do biegu na orientację, kompasu magnetycznego i anten kierunkowych służących do poszukiwania nadajników radiowych. Główne organizacje zajmujące się tą dziedziną sportu to: Uczniowski Klub Sportowy GROM w Sokolnikach, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy JUNIOR w Ochędzynie, Parafialny Uczniowski Klub Sportowy JUTRZENKA w Pichlicach.

W Gminie Sokolniki silną dyscypliną sportu jest także piłka nożna. W ramach tej dyscypliny działa Klub Sportowy SOKOLNIKI, który popularyzuje rozwój piłki nożnej wśród młodych mieszkańców gminy, uczestniczy w rozgrywkach ligowych i promuje gminę na zewnątrz.

Poza organizacjami sportowymi na terenie gminy funkcjonują ochotnicze straże pożarne, które pełnią nie tylko funkcję ochrony przeciwpożarowej oraz ze względu na położenie gminy przy drodze o wysokiej wypadkowości, są jednostkami ratownictwa drogowego, ale zapewniają także mieszkańcom realizację funkcji kulturalnych. Remizy strażackie są niejednokrotnie jedynymi placówkami we wsi, spełniającymi tego rodzaju zadanie. W gminie działa 5 jednostek ochotniczych

straży pożarnych: w Sokolnikach, w Walichnowach, w Ochędzynie, w Pichlicach i w Tyblach. We wszystkich jednostkach łącznie działa około 250 strażaków-ochotników.

2.8 Ochrona zdrowia

Opieka zdrowotna jest realizowana na terenie gminy przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP, w którym pacjenci mogą skorzystać z usług: lekarza rodzinnego, pediatry oraz zapewnionej opieki ginekologiczno-położniczej.

W miejscowości Sokolniki funkcjonują 2 gabinety dentystyczne, w których pracuje 3 lekarzy-stomatologów. Świadczą oni usługi dla mieszkańców w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz prowadzą praktykę prywatną.

Na terenie gminy w niedalekiej odległości od ośrodka zdrowia funkcjonuje Apteka Św. Mikołaja, która zapewnia zaopatrzenie w leki i inny sprzęt medyczny.

Mieszkańcy Gminy Sokolniki korzystają z usług NZOZ Eskulap w Sokolnikach lub wybranych placówek, świadczących podstawową opiekę zdrowotną znajdujących się w Wieruszowie.

Najbliższą placówką szpitalną jest oddalony o 13 km, NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie zarządzany przez Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. W szpitalu funkcjonują oddziały: chorób wewnętrznych, neonatologiczny, pediatryczny, poradnie specjalistyczne: chirurgiczna, ortopedyczna, diabetologiczna, dermatologiczna, chorób płuc i gruźlicy, neurologiczna, zdrowia psychicznego, rehabilitacyjna oraz ginekologiczno-położnicza, a także ratownictwo medyczne. Atutem dla gminy jest fakt stacjonowania w Sokolnikach karetki pogotowienia z zespołem wyjazdowym typu P – podstawowym. Zorganizowanie punktu stacjonowania karetki przyczyniło się do znacznego skrócenia czasu dojazdu ratowników do poszczególnych miejscowości powiatu, w tym także znajdujących się na terenie Gminy Sokolniki.

2.9 Uzależnienia

Samorząd Gminy Sokolniki z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swojej społeczności oraz o dostępnych zasobach, podejmuje działania, które corocznie ujmowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nad realizacją Programu czuwa Pełnomocnik Wójta ds. terapii i uzależnień i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływana przez Wójta Gminy w drodze zarządzenia.

Komisja w szczególności inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych, reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W Gminie Sokolniki działa także Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin. W ramach pracy Punktu ze specjalistycznym przygotowaniem jest zatrudniony specjalista ds. uzależnień. Z pomocy Punktu Konsultacyjnego korzystają: osoby uzależnione, osoby współuzależnione oraz rodziny osób uzależnionych. Aktualnie pomocą objęte są 44 rodziny.

2.10 Niepełnosprawność

Problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu społecznym, zawodowym kulturalnym, edukacyjnym – dostępnym dla każdego mieszkańca. Osoby niepełnosprawne są zdecydowanie gorzej wykształcone, co wynika z barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się zresztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia ponadgimnazjalnego, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny a przede wszystkim z barier psychologicznych.

Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków. Zdolność do pracy, przygotowanie do niej i gotowość jej podjęcia przez osoby niepełnosprawne zależą niejednokrotnie od całego ciągu, wiele lat trwających, różnorodnych i skoordynowanych działań edukacyjnych, rehabilitacyjnych i społecznych. Zasadne byłoby zatem już od najmłodszych lat profilowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej osoby niepełnosprawnej pod kątem umiejętności tej osoby, a także potrzeb lokalnego rynku pracy. Często rodzice wychowujący niepełnosprawne dziecko, rezygnują z pracy w celu zapewnienia mu stałej opieki i przy spełnieniu kryterium dochodowego korzystają ze świadczeń realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej. Przygotowanie prawidłowo funkcjonującego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych zależy od rozpoznania potrzeb tego środowiska, opracowania kompleksowego zestawu usług będącego odpowiedzią na różne rodzaje potrzeb, współpracy wszystkich służb, w tym również organizacji pozarządowych.

Chociaż samorząd gminny ma ograniczone kompetencje w zakresie świadczeń dla osób niepełnosprawnych, a najważniejsze zadania na rzecz tej grupy przypisane są powiatowi, to realizowana polityka gminy na rzecz swoich mieszkańców, powinna uwzględniać zadania związane z usuwaniem barier uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej. Dlatego też działania samorządu gminnego powinny być ukierunkowane bezpośrednio na same osoby niepełnosprawne oraz na tworzenie warunków zewnętrznych sprzyjających wyrównywaniu szans, społecznej integracji oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Samorząd Gminy Sokolniki wychodząc naprzeciw problemowi niepełnosprawności

umożliwił edukację na swoim terenie uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Funkcjonujący Zespół Szkół w Tyblach oraz Oddział Specjalny Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Sokolnikach skupia uczniów, których niepełnosprawność uniemożliwia inną formę odbywania edukacji w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum. Łącznie z oferty tej korzysta:

- w zespołach edukacyjno – terapeutycznych kl. I – III Szkoły Podstawowej ogółem: 9 dzieci
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym – 7 dzieci
- z autyzmem – 2 dzieci
- w klasach integracyjnych – ogółem: 9 dzieci
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – 4 dzieci (kl. I – III SP)
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 5 dzieci (kl. IV – V SP)
- w zespole rewalidacyjno – wychowawczym – ogółem: 7 dzieci
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim – 7 dzieci

Ogólna liczba dzieci uczęszczających do tych jednostek to 25 osób.

Samorząd Gminy Sokolniki w porozumieniu z innymi samorządami zapewnia dowóz na zajęcia uczniom niepełnosprawnym dostosowanym do tego celu pojazdem zakupionym w ramach pozyskanych środków z funduszu PFRON.

W 2012 roku na terenie gminy zarejestrowano osoby niepełnosprawne, pobierające zasiłki pielęgnacyjne.

Tabela 10. Osoby niepełnosprawne według wieku i płci (stan na 31 grudnia 2012r.)

Osoby niepełnosprawne:	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	61	30	31
<i>W wieku przedprodukcyjnym (0-16 lat)</i>	9	4	5
<i>Produkcyjnym (16-60 lat)</i>	46	24	22
<i>Poprodukcyjnym(po 60 r. ż.)</i>	6	2	4

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy, które zakończyły etap nauczania podstawowego mogą korzystać z oferty zajęć prowadzonych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wieruszowie. Osoby dorosłe z niepełnosprawnością mogą uczestniczyć w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy w Osieku. Jest to placówka dziennego pobytu. Dom jest ośrodkiem wsparcia dla osób mających poważne trudności w życiu codziennym, wymagającym pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Podejmowane działania zmierzają do osiągnięcia poprawy funkcjonowania i poprawy jakości życia. W ramach pomocy niepełnosprawnym

organizowany jest dowóz na zajęcia, poczęstunek oraz udział w wyjazdach i wycieczkach.

2.11 Rynek pracy, bezrobocie.

Na koniec 2010 r. na terenie gminy Sokolniki wg danych GUS działalność gospodarczą prowadziło 319 podmiotów, z czego 296 w sektorze prywatnym, zaś 23 w sektorze publicznym.

Tabela 11. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w Gminie Sokolniki w roku 2010

Sekcje wg PKD	Wybrane sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Liczba podmiotów	Udział (%)
Sekcja A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	10	3,1
Sekcja B	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0	0
Sekcja C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	36	11,3
Sekcja D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0
Sekcja E	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	0	0
Sekcja F	BUDOWNICTWO	36	11,3
Sekcja G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	98	30,7
Sekcja H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	31	9,7
Sekcja I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	16	5,0
Sekcja J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	3	0,9
Sekcja K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	6	1,9
Sekcja L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	3	0,9
Sekcja M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	7	2,2
Sekcja N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	2	0,6
Sekcja O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	7	2,2
Sekcja P	EDUKACJA	20	6,3
Sekcja Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	5	1,6
Sekcja R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	26	8,2
Sekcja S	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	13	4,1
Sekcja T	GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0

Sekcja U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0
RAZEM		319	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Na terenie gminy przeważają mikroprzedsiębiorstwa, gdzie zatrudnienie jest niewielkie. Szczegółową strukturę zatrudnienia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Sokolniki wg klas wielkości

Wielkość zatrudnienia	Liczba podmiotów	
	2009	2010
0-9	266	292
10-49	22	22
50-249	3	3
250 i więcej	2	2
ogółem	293	319

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - Bank Danych Lokalnych

Przewaga firm zatrudniających kilka osób (a często także jednoosobowych) wskazuje na handlowy i usługowy profil działalności większości podmiotów.

Jednym ze wskaźników, za pomocą których mierzy się poziom przedsiębiorczości na danym obszarze, jest liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W Gminie Sokolniki obserwowany jest wzrost tej wielkości – w 2010 r. osiągnęła ona wartość 31,9.

Z roku na rok wzrasta przedsiębiorczość mieszkańców gminy, którzy chętniej podejmują indywidualną działalność gospodarczą. W roku 2010 zarejestrowanych zostało 40 nowych podmiotów gospodarczych, w tym 38 w sektorze prywatnym, natomiast wyrejestrowano ogółem 15 podmiotów. Sytuacja ta związana jest z możliwością uzyskiwania wsparcia dla nowo powstających firm udzielona ze środków unijnych. Przyczyn takiego zjawiska możemy upatrywać także w ogólnej koniunkturze gospodarczej, spadkiem zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw produkcyjnych i skierowaniem gospodarki na sektor usługowy.

W 2010 roku zatrudnienie posiadało 1578 osób, w tym 920 mężczyzn i 658 kobiet. Udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności Gminy Sokolniki w wieku produkcyjnym kształtuje się na poziomie 49,95%. Udział zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Sokolniki w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w roku 2010 wynosi 7,6%. Pomimo niewysokiego odsetka osób

pozostających bez pracy zauważyć należy, że na wsiach upowszechnione jest występowanie tzw. bezrobocia ukrytego.

Stopa bezrobocia w powiecie Powiecie Wieruszowskim w grudniu 2011 r. kształtowała się na poziomie 10,9%, w Województwie Łódzkim na poziomie 12,7%, natomiast w kraju wynosiła 12,5%. W analogicznym okresie roku 2010 stopa bezrobocia wynosiła:

- w Powiecie Wieruszowskim: 11,6%
- w Województwie Łódzkim: 12,1%
- w kraju: 11,9%.

Nastąpił wzrost stopy bezrobocia w Województwie Łódzkim oraz w całym kraju, jednak w powiecie wieruszowskim stopa bezrobocia uległa obniżeniu. Spadła też stosunkowo liczba osób bezrobotnych pochodzących z terenu Gminy Sokolniki.

Tabela 13. Struktura bezrobocia wg wieku w Gminie Sokolniki

Wyszczególnienie (wiek)	Udział % poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych			
	2007	2008	2009	2010
18-24	21,6	23,2	25,8	26,4
25-34	24,3	30,4	30,3	29,0
35-44	12,4	15,5	15,9	12,6
45-54	28,2	22,2	15,1	19,5
55-59	11,9	7,7	11,8	9,1
60-64	1,6	1,0	1,1	3,4
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie

Analizując strukturę wiekową bezrobotnych pochodzących z terenu Gminy Sokolniki, zauważyć należy że znaczny odsetek wśród bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, absolwenci szkół. Niepokój budzi także fakt, że z roku na rok wzrasta udział osób młodych (do 35 r.ż.) w ogólnej liczbie bezrobotnych w gminie.

Tabela 14. Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy (stan na 31 grudnia 2010r.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres poszukiwania pracy				
		do 3 miesięcy	3-6	6-12 miesięcy	12-24	Pow. 24
<i>Mężczyźni</i>	112	56	12	18	14	12
<i>Kobiety</i>	119	37	21	18	26	17
<i>Ogółem</i>	231	93	33	36	40	29

Rozpatrując sytuację bezrobotnych pod względem okresu poszukiwania pracy, stwierdzić należy, że największy odsetek stanowią osoby poszukujące pracy przez okres najkrótszy czyli do 3 miesięcy. Optymizmem napawa fakt, że pomimo trudnej sytuacji na rynku pracy większości osób udaje się znaleźć zatrudnienie w możliwie krótkim czasie. Na pewno znaczną rolę odegrały w tym działania podejmowane i koordynowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie.

Tabela 15. Struktura bezrobotnych z Gminy Sokolniki zarejestrowanych w PUP w Wieruszowie

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Ogółem	271	231	225	224
Mężczyźni	134	112	107	112
Kobiety	137	119	118	112
Z prawem do zasiłku	50	34	39	25
Bez prawa do zasiłku	221	197	186	199
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	68	69	68	72
Stopa bezrobocia w Powiecie Wieruszowskim	11,6%	10,9%	11,6%	11,5%

Na terenie Gminy Sokolniki wg danych „Powszechnego Spisu Rolnego 2010” funkcjonują 774 gospodarstwa rolne, których średnia wielkość wynosi 5,97 ha.

Tabela 16. Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Sokolniki w 2010 r.

Lp.	Wielkość gospodarstwa rolnego	Liczba
	do 1 ha włącznie	129
	1-5 ha	356
	5-10 ha	199
	10-15	48
	powyżej 15 ha	42
Razem		774

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W Gminie Sokolniki funkcjonują 774 gospodarstwa rolne, z których 773 to gospodarstwa indywidualne. Zajmują one powierzchnię 4617,74 ha, co stanowi 57,71% powierzchni gminy. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Sokolniki w 2010 r., według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010, wynosiła 5,97 ha. Gospodarstwa rolne w Gminie Sokolniki są niewielkie i mają średnią powierzchnię najmniejszą w porównaniu do pozostałych gmin powiatu wieruszowskiego.

W perspektywie kilkunastu lat przeobrażenia zachodzące w rolnictwie mają znaczny wpływ na życie Gminy ze względu na jej rolniczy charakter. Czynniki zewnętrzne wpływające na strukturę i koniunkturę w rolnictwie to: postępująca globalizacja w produkcji żywności oraz procesy integracyjne w Europie.

Problemem, z którym społeczność Gminy Sokolniki będzie sobie musiała radzić, jest złagodzenie społecznych skutków zmian agrarnych, konieczność znalezienia dodatkowych źródeł dochodów dla niektórych grup rolników i zapewnienia nowych miejsc pracy. Obserwuje się zmniejszającą się liczbę gospodarstw rolnych (i w związku z tym rolników) przy równoczesnym braku nowych miejsc pracy.

Dla rolników wiążących swoją przyszłość z rolnictwem, podstawową kwestią jest znalezienie sposobów zdobycia i utrzymania rynków zbytu na swoje produkty, jak również zapewnienia opłacalności produkcji rolnej w swoim gospodarstwie. Niska i bardzo niska opłacalność coraz większej liczby rodzajów produkcji rolnej i słabe zorganizowanie rolników powoduje dodatkowe pogłębienie istniejących problemów. Dodatkowym czynnikiem jest utrudniony dostęp do informacji rynkowej i niewystarczające dostosowanie standardów produkcji rolnej do wymagań rynku. Osobnym problemem jest profil wykształcenia rolników niedostosowany do wymagań obecnych czasów. Ukryte bezrobocie w gospodarstwach rolnych jest jedną z przeszkód w skutecznej modernizacji gospodarstw.

Ważnym zagadnieniem jest także stworzenie skutecznych mechanizmów korzystania ze środków pomocowych przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich.

III. Analiza SWOT problemów społecznych

Podstawą metody SWOT jest wyszczególnienie czynników wewnętrznych (słabych i mocnych stron) oraz zewnętrznych (szans i zagrożeń) charakteryzujących przedmiot analizy SWOT.

Zadaniem analizy SWOT jest określenie w perspektywie czasowej prognozy strategii postępowania w poszczególnych obszarach działania. Czynników mających wpływ na przedmiot analizy SWOT jest zwykle bardzo dużo, ale tylko niektóre mają rzeczywisty wpływ na wynik prognozy strategii.

W celu przygotowania poprawnej analizy SWOT pomocnym działaniem jest identyfikacja

tych czynników i podział ich na cztery kategorie:

- zewnętrzne pozytywne (szanse) – są to kluczowe czynniki, które pozwolą na utrzymanie pozycji lub jej wzrost.
- zewnętrzne negatywne (zagrożenia) zaliczamy do nich czynniki, które są przeszkodą dla utrzymania pozycji, rozwoju lub ekspansji. Zagrożenia mają negatywny wpływ przede wszystkim na utrzymanie pozycji, jak również na perspektywy rozwoju. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą opracowania prawidłowej strategii.
- wewnętrzne pozytywne (mocne strony). Identyfikacja mocnych stron wynika ze znajomości przedmiotu analizy. Im ta znajomość jest głębsza, tym wynik analizy jest bardziej efektywny.

W poniższej analizie odniesiono się wyłącznie do kwestii pomocy społecznej:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- możliwość określenia liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej z możliwością podziału na grupy dyspanseryjne, - posiadanie wykwalifikowanej kadry pracowników socjalnych z dużym doświadczeniem zawodowym, - dobre rozeznanie środowiska, - dobra współpraca z Radą Gminy, - istnienie właściwej infrastruktury pomocy społecznej i standaryzacja świadczonych w niej usług, przygotowane postępowania, - prowadzenie pracy socjalnej i działań socjalnych, - profesjonalne przygotowanie kadry pomocy społecznej do pracy z osobami wymagającymi wsparcia, - właściwy przepływ informacji między instytucjami pomocy społecznej, - dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi, - dobre wyposażenie informatyczne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie), - wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości.	- ograniczenia prawne i niejasność przepisów w rozwiązywaniu problemów pomocy społecznej, - istnienie barier architektonicznych w budynku, w którym mieszczą się biura GOPS, - brak poradnictwa na szerszą skalę, - brak zrozumienia problemów społecznych przez część społeczności lokalnej, - duże bezrobocie, - brak mieszkań socjalnych, - małe zasoby komunalne przydatne do przystosowania na cele społeczne, - brak mieszkań rezerwowanych dla pogorzalców, ofiar zdarzeń losowych, - starzenie się społeczeństwa, - samotność (biologiczna i społeczna) osób starszych, - niski poziom życia osób starszych, - brak zaangażowania wolontariatu, - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw klientów pomocy społecznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
- współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi, - współpraca z władzami powiatu (Urząd Pracy, PCPR) - współpraca z PEFRON, - zatrudnienie socjalne, - sprzyjające warunki do rozwoju działalności gospodarczej, - pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację długotrwale bezrobotnych i ich przekwalifikowania, - możliwość wykorzystywania bezrobotnych do prac publicznych na terenie gminy.	- brak właściwej polityki państwa, - brak stabilności zatrudnienia, - likwidacja miejsc pracy, - zjawisko nielegalnego zatrudnienia, - niestabilna polityka państwa walki z bezrobociem, - zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez uzależnienia, bezrobocie, długotrwałe ubóstwo i przemoc w rodzinie,

Metoda ta (najczęściej stosowana w planowaniu strategicznym) obejmuje zarówno analizę wewnętrzną jak i zewnętrzną czyli dokonuje ona pewnego rodzaju oceny i właściwego

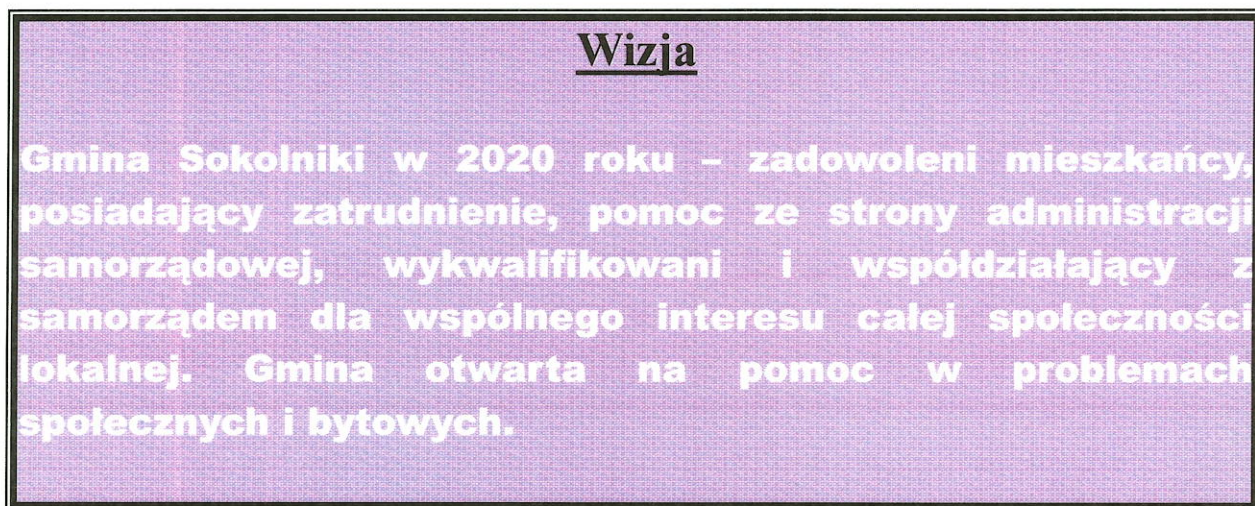
przeszeregowania czynników, które mają wpływ na powodzenie realizacji Strategii. Przy tworzeniu analizy SWOT wykorzystano równolegle, krzyżujące się dwa podejścia do jej budowy tzn.:

- po pierwsze – przyjęto że mocne i słabe strony gminy to czynniki zależne od władz, co w efekcie oznacza, że dotyczą wewnętrznych aspektów sfery społecznej,
- po drugie – uznano, że szanse i zagrożenia będą wynikać z niesterowalnych przez kierownictwo gminy czynników zewnętrznych dotyczący analizowanego problemu,
- po trzecie – za istotne założenie uznano, że odpowiednio eksploatowane silne strony – osłabiać będą pojawiające się zagrożenia, zaś prawidłowo wykorzystywane szanse – redukować będą słabe strony gminy.

IV. Wizja, Misja i cele Strategii

4.1 Wizja, misja Strategii

Pod pojęciem „Wizja” kryje się obraz przyszłego stanu problemów społecznych i ich eliminacji, będący wyobrażeniem pożądanego przyszłości. Wizja zawiera syntetyczny opis dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, opracowany przy współudziale mieszkańców oraz ich reprezentantów.

Natomiast „**Misja**” opisuje nadrzędne wartości (zasady), jakimi Gmina Sokolniki będzie się kierować podejmując działania na rzecz realizacji wizji. Misja to syntetyczny opis sposobu postępowania w celu realizacji wizji gminy.

Misją samorządu Gminy Sokolniki jest zapewnienie jej mieszkańcom bezpieczeństwa oraz wsparcia i stworzenia takiego systemu usług, które pozwolą na poprawę ich sytuacji bytowej, materialnej i społecznej.

Tak zdefiniowana misja rozwoju spełnia funkcję wyznacznika podstawowych kierunków prac nad określeniem celów strategicznych rozwoju gminy oraz celów szczegółowych i zadań realizacyjnych. Równocześnie ustalony został priorytet działań gminy, którym jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców.

4.2 Cele strategiczne i cele operacyjne Strategii

Dążenie do stanu przedstawionego w wizji Gminy Sokolniki odbywać się będzie poprzez podejmowanie działań w kilku obszarach priorytetowych. W celu realizacji przyjętej misji określono cele strategiczne, które są sformułowane w sposób ogólny, gdyż dotyczą wieloletniego horyzontu czasowego.

Pamiętając, że Strategia to przede wszystkim ocena rzeczywistych możliwości rozwojowych oraz wybór najbardziej odpowiednich sposobów postępowania - istotnym z punktu widzenia powodzenia planowanych działań jest określenie ważności poszczególnych celów niniejszej Strategii (koncentracja na najważniejszych). Ważnym również jest, że poprawnie sformułowana strategia zawiera taki zestaw propozycji, który pozwala osiągnąć efekty przewyższające sumę

pozytywnych wyników pojedynczych rozwiązań. Mając to na uwadze, przystępując do czynności projekcyjnych postanowiono rozpisać planowane polityki zachowań wg następującej kolejności: cel główny, cel wykonawczy, działanie.

Cel strategiczny I

Podnoszenie poziomu życia mieszkańców niewydolnych socjalnie i ekonomicznie

Podmiot odpowiedzialny: GOPS w Sokolnikach

Sugerowane do zaangażowania w działania podmioty:

- Urząd Gminy w Sokolnikach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie,
- wolontariusze,
- inne podmioty.

CELE OPERACYJNE	ZADANIA
<u>Cel operacyjny 1</u> <i>Rozwój systemu rehabilitacji społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Inicjowanie działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego, ułatwianie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej celem umożliwienia im egzystencji w miejscu zamieszkania. • Tworzenie dla osób niepełnosprawnych warunków do integracji w środowisku lokalnym poprzez umożliwienie korzystania z rekreacji, sportu, umożliwienie rozwijania ich zainteresowań i zdolności, imprez integracyjnych, • Nawiązanie ścisłej współpracy z PCPR w zakresie realizacji poszczególnych zadań.
<u>Cel operacyjny 2</u> <i>Zapewnienie osobom starszym możliwie długiej egzystencji społecznej i rozwój integracji międzypokoleniowej</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Wspieranie rozwoju usług opiekuńczych, medycznych i rehabilitacyjnych wspierających ludzi starszych i samotnych, • Wypracowanie w ramach socjalnej polityki mieszkaniowej programów sprzyjających utrzymaniu osób starszych, tak długo jak to możliwe w ich środowisku społecznym, • Wykorzystywanie doświadczenia osób starszych zamieszkałych na terenie Gminy przy prowadzeniu różnego rodzaju kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, • Wzmocnienie zaplecza społecznego – współpraca z kołem emerytów, • Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, • Stały monitoring gospodarstw domowych ludzi starszych w celu rozeznania na bieżąco ich potrzeb i oczekiwań

<u>Cel operacyjny 3</u> <i>Wsparcie osób ubogich i znajdujących się w sytuacji kryzysu</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Nasilenie działań i wyczulenie interwencji w zakresie szeroko pojętej pracy socjalnej, • Pomoc w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych, • Organizowanie cyklicznych zbiórek żywności i artykułów, • Organizowanie dożywiania, • Organizowanie lokali zastępczych (również mieszkań socjalnych), • Podejmowanie działań skierowanych na dofinansowanie wykupu leków dla osób znajdujących się w ciężkiej sytuacji finansowej, • Udzielanie pozostałej pomocy materialnej najuboższym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, o dodatkach mieszkaniowych, świadczeniach rodzinnych i innymi ustawami oraz uchwałami Rady Gminy na podstawie monitoringu bezpieczeństwa socjalnego osób korzystających ze wsparcia materialnego.
---	--

Cel strategiczny II

Wzmocnienie działań promujących zatrudnienie oraz aktywizujących lokalny rynek pracy

Podmiot odpowiedzialny: GOPS w Sokolnikach

Sugerowane do zaangażowania w działania podmioty:

- Urząd Gminy w Sokolnikach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie,
- Jednostki oświatowe,
- wolontariusze,
- inne podmioty.

CELE OPERACYJNE	ZADANIA
<u>Cel operacyjny 1</u> <i>Poprawa form postępowania wobec osób bezrobotnych</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Nawiązanie stałej współpracy z PUP w Wieruszowie w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie Gminy Sokolniki, • Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych, • Podejmowanie działań w kierunku subsydiowania zatrudnienia.
<u>Cel operacyjny 2</u> <i>Zapobieganie bezrobociu wśród młodzieży</i>	• Zawiązanie i prowadzenie współpracy z gimnazjami w zakresie informacji zawodowej, • Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” długotrwałego bezrobocia poprzez rozwijanie zainteresowań zawodowych młodzieży oraz stworzenie warunków praktycznego ich wdrażania, • Promocja szkolnictwa wyższego oraz pozostałych form zdobywania

termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	i rozszerzania poziomu rozwoju zawodowego, • Aktywizacja zawodowa poprzez wolontariat (praca za doświadczenie)
<u>Cel operacyjny 3</u> <i>Wspieranie i upowszechnianie współpracy w zakresie kreowania i realizacji zadań związanych z aktywizacją na rynku pracy</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Nawiazanie współpracy, z tymi instytucjami i podmiotami, których działania wpisują się w cele niniejszej Strategii, • Koordynacja wspólnych przedsięwzięć. •
<u>Cel operacyjny 4</u> <i>Likwidacja luki kompetencyjnej</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Przeprowadzanie intensywnych szkoleń w celu zdobycia podstawowych umiejętności m.in. z zakresu efektywnych technik poszukiwania pracy, założenia i kierowania własną firmą oraz przekwalifikowania zawodowego lub poszerzania kwalifikacji zawodowych, • Podnoszenie motywacji bezrobotnych do zdobycia lub zmiany zawodu poprzez zapewnienie spotkań z psychologiem, • Zapewnienie dostępu klientom GOPS do indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, opracowanie indywidualnych planów rozwoju zawodowego, • Realizacja pozostałych działań mających na celu rozwój kompetencji miękkich i umiejętności zawodowych klientów GOPS.

Cel strategiczny III

Zapewnienie warunków prawidłowej socjalizacji dziecka i redukcja zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny

Podmiot odpowiedzialny: GOPS w Sokolnikach

Sugerowane do zaangażowania w działania podmioty:

- Urząd Gminy w Sokolnikach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Zespół interdyscyplinarny (powołany w tym celu),
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie,
- Prokuratura,
- Sąd,
- Jednostki oświatowe,
- Służba zdrowia,

- ✧ wolontariusze,
- ✧ inne podmioty.

CELE OPERACYJNE	ZADANIA
<u>Cel operacyjny 1</u> <i>Redukcja zaburzeń prawidłowego funkcjonowania i rozwoju dziecka</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Dbłość o godziwe warunki mieszkaniowe dla rodzin wielodzietnych, niepełnych oraz pomoc w utrzymaniu posiadanych mieszkań i ich standardowego wyposażenia, • Prowadzenie w środowisku lokalnym akcji charytatywnych na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami ubóstwa (np. zbiórki i przekazywania żywności, odzieży i podstawowych sprzętów AGD), • Dotowanie kosztów uczestnictwa dzieci z rodzin najuboższych, wielodzietnych i niepełnych w zorganizowanych formach wypoczynku (również szeroko rozumiane zajęcia pozaszkolne), • Propagowanie tradycyjnych wartości rodzinnych.
<u>Cel operacyjny 2</u> <i>Przeciwstawienie się przemocy w rodzinie</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Powołanie zespołu interdyscyplinarnego • Sporządzenie diagnozy cyklu przemocy – opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zbierania informacji o przemocy w rodzinie na terenie Gminy uwzględniającego: statystyki policji, sądu, opieki społecznej, szkół, przychodni zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, • Utworzenie oraz wspieranie merytoryczne i instytucjonalne grupy samopomocowej, • Organizowanie warsztatów psychoterapeutycznych i treningów kompetencji miękkich • Permanentny monitoring rodzin, w których zdiagnozowano występowanie zjawiska przemocy, • Nawiązanie współpracy z policją, prokuraturą, sądem oraz pozostałymi podmiotami i instytucjami działającym w tym obszarze.
<u>Cel operacyjny 3</u> <i>Budowa systemu profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień i ich skutków</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Walka z osobami zajmującymi się nielegalną dystrybucją środków odurzających (w tym szczególnie alkoholu i narkotyków), • Propagowanie wartości stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków oraz upowszechnianie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków odurzających, • Upowszechnianie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków odurzających (w formie: broszurek, plakatów, pogadanek w szkołach z udziałem funkcjonariusza policji o szkodliwości picia alkoholu i zażywania narkotyków), • Zabezpieczenie warunków do prowadzenie zajęć terapeutycznych, • Prowadzenie diagnostyki rodzinnej mającej na celu identyfikację członków rodziny dotkniętych problem oraz motywowanie ich do integracji i czynnej opieki nad tą osobą. • Nawiązanie współpracy GOPS z powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi ośrodkami zajmującymi się uzależnieniami.

<u>Cel operacyjny 4</u> <i>Utworzenie i wdrożenie modelowych zachowań reagowania na sytuacje kryzysowe rodziny</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Stworzenie warunków do natychmiastowych indywidualnych, diagnostyczno-analitycznych form udzielania pomocy ofiarom przemocy poprzez zapewnienie możliwości natychmiastowej, anonimowej konsultacji, • Udzielanie kompleksowego wsparcia rodzinom wielodzietnym w jej funkcjach wychowawczej, opiekuńczej i socjalnej poprzez m.in. organizowanie: treningu umiejętności wychowawczych i interpersonalnych, terapii systemowej, poradnictwa, • Udzielanie wsparcia teoretycznego służącego poprawie umiejętności racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, • Zapobieganie wykrytej eskalacji sytuacji kryzysowej w małżeństwie, • Wyspecjalizowana reakcja na pozostałe zdarzenia traumatyczne w życiu rodziny.
---	--

Cel strategiczny IV

Systemowe i techniczne wzmocnienie działań służb socjalnych Gminy Sokolniki

Podmiot odpowiedzialny: GOPS w Sokolnikach

Sugerowane do zaangażowania w działania podmioty:

- ✧ Urząd Gminy w Sokolnikach,
- ✧ wolontariusze,
- ✧ inne podmioty.

CELE OPERACYJNE	ZADANIA
<u>Cel operacyjny 1</u> <i>Stworzenie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów społecznych</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Monitoring potrzeb społecznych i możliwości ich zaspokojenia realizowany przez pracowników GOPS, • Wspieranie i upowszechnianie współpracy pomiędzy sektorem publicznym szczególnie w zakresie kreowania i realizacji zadań publicznych w temacie pomocy społecznej wynikających z niniejszej Strategii lub innych programów będących odzwierciedleniem potrzeb społecznych, • Aktualizowanie informacji dot. działalności GOPS w na stronach internetowych Gminy, • Budowa pozytywnego wizerunku służb socjalnych wśród mieszkańców Gminy.
<u>Cel operacyjny 2</u> <i>Rozwój potencjału GOPS</i> termin realizacji celu:	• Systematyczne, kierunkowe szkolenia dla osób realizujących działania z zakresu polityki społecznej na terenie Gminy celem lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne, • Pomoc w rozwijaniu się wolontariatu jako formy wzmocnienia kadry socjalnej GOPS,

cały okres realizacji Strategii	• Wzmocnienie personelu o dodatkowych, kierunkowych specjalistów. • Relatywny do pojawiających się potrzeb – rozwój odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego • Prowadzenie działań przeciw „wypaleniu zawodowemu” pracowników GOPS
<u>Cel operacyjny 3</u> <i>Zapewnienie warunków skutecznego wdrażania zapisów niniejszej Strategii</i> termin realizacji celu: cały okres realizacji Strategii	• Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za prawidłowe wdrażanie zapisów dokumentu, • Gromadzenie informacji o wymogach i procedurach pozyskiwania środków finansowych na realizację działań zapisanych w Strategii z różnych źródeł, w tym w oparciu o fundusze strukturalne UE oraz inne źródła, • Coroczne dążenie do zabezpieczenia w budżecie Gminy potrzebnych środków finansowych na realizację zadań Strategii, • Pozyskiwanie pozabudżetowych środków na realizację zadań Strategii, • Pozyskiwanie nowych partnerów i motywowanie obecnych współrealizatorów Strategii do aktywnego uczestnictwa w wdrażaniu.

Mając na uwadze zamieszczone w Strategii – wnioski strategiczne, działania interwencyjne powinny ogniskować się wokół:

I. Podnoszenia poziomu życia mieszkańców niewydolnych socjalnie i ekonomicznie

Działania interwencyjne w tym obszarze koncentrować się będą na udzieleniu pomocy głównie osobom: ubogim, niepełnosprawnym, chorym, samotnym oraz tym znajdującym się w podeszłym wieku i wszystkim innym dotkniętym klęską wynikłą ze zdarzeń losowych. Główne czynniki wychwycone w macierzy SWOT przemawiające za koniecznością podjęcia działań w tym temacie to przykładowo.:

- zidentyfikowane powody wsparcia: (bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność), warto przypomnieć, że wymienione problemy - są to czołowe problemy, na które powołują się klienci GOPS powołują się ubiegając tym samym o pomoc, dodatkowo wskazać tu również można: zdarzenia losowe i klęski ekologiczne, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- oraz zagrożenia płynące z otoczenia: postępujące zmiany modelu życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych; niekorzystne trendy w masowej kulturze pomijające problemy ludzi niezaradnych, ubogich, starych, niepełnosprawnych, chorych.

Istnieje jeszcze jedna przesłanka skłaniająca do wyselekcjonowania tego celu głównego.

Mianowicie chodzi o stworzenie na terenie Gminy takich możliwości egzystencji każdej osobie, by w maksymalny możliwy sposób zrównać jej szanse do osób znajdujących się w zdecydowanie korzystniejszym położeniu życiowym.

II. Wzmocnienie działań promujących zatrudnienie oraz aktywizujących lokalny rynek pracy

Skoncentrowanie się na tym celu strategicznym wynika bezpośrednio z faktu, iż wiele problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz kształtowaniem się patologii w rodzinie i społeczeństwie wynika z utraty, bądź niemożności znalezienia pracy i w efekcie pojawienia się widma ubóstwa. Ma na to wpływ obniżenie statusu majątkowego, obniżenie poczucia własnej wartości. Wsparcie dla osób nieradzących sobie na rynku pracy ma być aktywne: powinno zatem oferować szeroką gamę możliwości takich jak np. szkoleń, przekwalifikowania zawodowego, tworzenie nowych miejsc pracy, umożliwiać elastyczność w podejściu do zatrudnienia, ułatwiać znalezienie pracy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji. Fakt ten dodatkowo powinien stanowić impuls do podjęcia działań wspierających osoby bezrobotne z terenu Gminy Sokolniki w aktywnym wejściu lub powrocie na rynek pracy. Bezpośrednim przykładem uzasadnienia potrzeby realizacji zadań w tym obszarze, wynikającym z macierzy SWOT może być – odnotowany wzrost zarejestrowanego bezrobocia, brak rozwiązań systemowych w zakresie zwalczania bezrobocia, brak zainteresowania osób obciążonych problemami społecznymi w celu przekwalifikowania zawodowego.

III. Zapewnienie warunków prawidłowej socjalizacji dziecka i redukcja zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny

Jak powszechnie wiadomo – rodzina stanowi podstawowe środowisko w którym rodzą się i wychowują dzieci. Jest pierwszą i podstawową grupą społeczną, w której funkcjonuje człowiek. W obecnych czasach rodzina narażona została na wiele zagrożeń, którym dodatkowej negatywnej siły sprawczej dostarczają uwarunkowania gospodarcze. Utrudniony dostęp do środków finansowych, niewspółmierne do oczekiwanych warunki bytowe – rodzi wiele problemów i konfliktów. W efekcie pojawiają się ucieczki w uzależniania, zachwianie poczucia miłości, przemoc. Występowanie i wzrost w/w zjawisk przyczynia się do wystąpienia negatywnych skutków, które najbardziej odczuwają dzieci.

Uwzględniając powyższe, szczególnej rangi nabiera stałe monitorowanie i reakcja pomocowa ukierunkowana na rodziny, które są obecnie i mogą być w przyszłości zagrożone trudną sytuacją życiową. Należy ponadto wyraźnie podkreślić, że jednym z głównych celów

funkcjonowania pomocy społecznej jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w godnych warunkach, a także zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi (w tym przemocą i alkoholizmem) Uwzględniając powyższe oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach podejmuje się zadania jakim jest przeciwstawienie się barierom prawidłowego funkcjonowania i rozwoju rodziny. Podnoszony cel to także próba przeciwstawienia się zachowaniom aspołecznym. Burzą one bowiem prawidłowy obraz społeczeństwa i rzucają w negatywny sposób na jego dalszy rozwój. Są też powodem wielu ludzkich cierpień i tragedii.

Działania składające się na postulowany cel strategiczny kierowane będą do rodzin, których zdiagnozowano zaburzenia w prawidłowym wykonywaniu procesów wychowawczych oraz pozostałych funkcji społecznych. Przedstawiona wyżej macierz SWOT wyraźnie wskazuje na potrzebę działań interwencyjnych. Mowa tu chociażby o następujących, negatywnych czynnikach wewnętrznych: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie, przemoc, uzależnienia, za niskie dochody w stosunku do potrzeb bytowych rodzin, za mała edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki społecznej i niedostatek polityki informacyjnej Gminy w tym zakresie, wzrost liczby rodzin patologicznych. Nie można pominąć tutaj również zagrożeń: postępujące zmiany modelu życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych, wzrost skali patologii i dysfunkcji, bezradność, bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów.

IV. Systemowe i techniczne wzmocnienie działań służb socjalnych Gminy Sokolniki

Czynniki wychwycone w macierzy SWOT przemawiające za koniecznością podjęcia działań w tym temacie to m.in.: niedostateczny system przepływu informacji pomiędzy podmiotami w Gminie, nadmiar obowiązków zawodowych w stosunku do ilości zatrudnionej kadry w pomocy społecznej, za mała ilość środków finansowych na realizację działań pomocowych i profilaktycznych oraz brak spójności polityki finansowej w tym zakresie, zbyt silny wpływ czynników ekonomicznych, rynkowych na politykę społeczną, a także brak liderów społecznych, nikłe zaangażowanie społeczne. Także niekorzystne sygnały płynące z otoczenia stanowią tutaj ważny impuls do podjęcia odpowiednich działań. Zatem wykorzystując odpowiednie atuty Gminy należy w taki sposób skonstruować działania, aby skutecznie osłabiały negatywne oddziaływanie złej polityki makroekonomicznej oraz częstej zmiany przepisów i ich kolizji. Programowane działania muszą również stanowić próbę reakcji na obciążenie

samorządów lokalnych kolejnymi zadaniami w nieproporcjonalnej wielkości w stosunku do wysokości przekazywanych środków finansowych, brak rozwiązań uszczelniających system finansowania pomocy społecznej oraz szeregu pozostałych czynników mających niekorzystny wpływ na lokalny ład społeczny w Gminie Sokolniki (ogólny wzrost skali patologii i dysfunkcji czy chociażby roszczeniowe postawy klientów wobec pomocy społecznej).

Wartym dodania jest tu również fakt, że należy bez wątpienia zorganizować taki sposób funkcjonowania polityki społecznej w Gminie by zapewnić jej maksymalną skuteczność uzyskując jednocześnie szereg wartości dodanych jakimi będą m.in. wzrost aktywności organizacji pozarządowych, uzupełnienie kadrowe GOPS, zwiększenie liczby wolontariuszy, stworzenie współpracy na linii samorząd lokalny – organizacje pozarządowe – mieszkańcy. Nie można pominąć tu równie istotnej kwestii jaką jest poprawne wdrożenie dokumentu Strategii. Nie powinno się bowiem dopuścić do momentu, gdy w chwili uchwalenia dokument kończy swój faktyczny byt.

V. Ramy finansowe strategii

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014-2020 będą pochodzić z:

- budżetu Gminy Sokolniki;
- z budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych oraz na finansowanie realizacji zadań zleconych;
- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- z Funduszu Pracy;
- z funduszy europejskich;
- z środków pozyskanych przez organizacje pozarządowe.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe, ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu oraz możliwości finansowych gmin, powiatów i instytucji pozarządowych w tym okresie.

Należy założyć, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowe polityki społecznej Gminy Sokolniki i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach.

VI. Wdrażanie i monitorowanie strategii

Integralną częścią procesu zarządzania i planowania strategicznego jest monitorowanie, które obejmuje wszelkie działania prowadzące do osiągnięcia pożądaných efektów rozwojowych we wszystkich czasowych okresach planistycznych.

Monitorowanie strategii polega na ciągłym zbieraniu informacji, które będą analizowane i stanowić będą podstawę do ewentualnych zmian i korekt dokumentu. Jest to zjawisko niezbędne przy prawidłowym wdrażaniu celów strategicznych w życie. Pozwala ono również na bieżąco koordynować pracę zespołu bądź jednostek współdziałających z władzami gminnymi.

Monitorowanie działań strategicznych będzie koordynowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Kierownik Ośrodka będzie odpowiedzialny za:

- właściwe realizowanie celów strategicznych,
- ewentualne zmiany i korektę celów,
- pozyskiwanie środków na realizację zadań zawartych w strategii,
- weryfikację zgodności z celami założonymi w strategii.

Wszystkie działania wykonane przez Kierownika Ośrodka nadzorowane będą przez Wójta Gminy Sokolniki. Kierownik Ośrodka dokonywać będzie bieżącej (raz w roku). Kierownik Ośrodka będzie corocznie przedstawiać Wójtowi, a ten Radzie Gminy Sokolniki informacje z realizacji strategii. Zmiany dotyczące celów operacyjnych są w gestii Rady Gminy Sokolniki, po złożeniu wniosku przez Kierownika Ośrodka. Zmiany dotyczące celów strategicznych wymagają zatwierdzenia przez Radę Gminy Sokolniki.

Przyjęcie przedstawionej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014-2020 wynika z uznania wszystkich celów strategicznych jako równoważnych i silnie ze sobą związanych. Strategia będzie konsultowana. W opracowaniu tego dokumentu uczestniczyły osoby z instytucji pomocy społecznej, oświaty, rynku pracy, instytucji kultury oraz policji. Realizacja strategii będzie możliwa przy współpracy samorządu gminnego, powiatowego, wielu instytucji i organizacji pozarządowych.

Proponuje się aby na potrzeby niniejszej Strategii przyjęty został następujący harmonogram prac przy wdrożeniu dokumentu.

Tabela 17. Harmonogram wdrażania Strategii

Lp	Zadania implementacyjne	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
----	-------------------------	-------------------	------------------------

1	Opracowanie dokumentu strategicznego	Do 5 grudnia 2013r	Zespół ds. opracowania strategii
2	Przedłożenie strategii Wójtowi	grudzień 2013r	Kierownik GOPS
3	Publikacja projektu strategii – konsultacje społeczne	grudzień 2013	Wójt
4	Przedłożenie strategii Radzie Gminy i podjęcie uchwały w tej sprawie	grudzień 2013r	Wójt
5	Publikacja strategii w BIP	Styczeń 2014r	Wójt
6	Realizacja celów Strategii	Na bieżąco	Kierownik GOPS i inne podmioty wymienione w Strategii
7	Opracowanie corocznego sprawozdania z postępów wdrożeniowych	Cyklicznie (co roku) ✓	Kierownik GOPS
8	Przedstawienie corocznego sprawozdania z postępów wdrożeniowych Wójtowi	Cyklicznie (co roku) ✓	Kierownik GOPS
9	Przedstawienie corocznego sprawozdania z postępów wdrożeniowych Radzie Gminy	Cyklicznie (co roku) ✓	Wójt
10	Opracowanie końcowego raportu oceniającego realizację ze względu na osiągnięte cele i zrealizowane zadania. Porównanie wielkości poniesionych nakładów finansowych na realizację zadań inwestycyjnych z uzyskanymi efektami. Przekazanie dokumentu Wójtowi.	Do końca 2020r	Kierownik GOPS
11	Przekazanie raportu z realizacji Radzie Gminy	Do końca 2020r	Wójt
12	Opublikowanie w BIP raportu z realizacji Strategii	Do końca 2020r	Wójt